

Upcycle yard Sier & Borg

Uitkomsten verkenning
experimentele kavels Westpoort

✕ Gemeente
✕ Amsterdam
✕ Nieuw-West

inhoudsopgave

0. Inleiding	4
1. De vraag	5
2. Het antwoord	6
3. Goede sier en borging	7
4. Kwartiermakers en projectduwers	8
5. Uitgifte plan	11
6. Upcycle yard Sier & Borg	14
7. Investerings en exploitatie	16
8. Hoe verder?	19
Bijlagen	20
b1. Samenvatting opdracht en aanpak	21
b2. Uitkomsten verkenning	22
b3. Biografie kwartiermakers / projectduwers	26
b4. Lijst geïnterviewden	28
b5. Voetnoten	31

colofon

Dit rapport is geschreven onder leiding en verantwoordelijkheid van Eva de Klerk en op 15 juli 2016 aangeboden aan Nabila Bouabbouz, opdrachtgever Stadsdeel Nieuw-West namens de gebiedsmanagers Peter Kooij (Westpoort) en Mohamed Bensellam (Geuzenveld-Slotermeer). De uitkomsten in het rapport zijn een vertaling van drie bijeenkomsten en individuele gesprekken met ruim honderd bedrijven, ondernemers, buurtinitiatieven, wijkondernemers, onderwijsinstellingen, ervaringsdeskundigen en medewerkers van de gemeente Amsterdam en Stadsdeel Nieuw-West. Aan deze verkenning hebben Rosa Kolkman (planoloog, sociaal geograaf) en Patrick Aliev (afstudeeronderzoek HvA - bouwtechnische bedrijfskunde) meegewerkt. Beeldmateriaal en vormgeving zijn uitgevoerd door Carolien Feldbrugge van Beeldleveranciers en Tom Bekkers.

*“De verkenning naar een experimentele
aanpak van twee braakliggende kavels
daagt uit tot een vernieuwende uitkomst.”*

De moderne overheid verwacht van de burgers in toenemende mate participatie. Een echte participatieve samenleving is tweerichtingsverkeer. Dit rapport geeft hiervoor de aanzet met een vernieuwende insteek voor een bottom-up en coöperatieve aanpak voor stadsontwikkeling.

De leefbaarheid van een stad wordt in belangrijke mate bepaald door de mate van invloed die bewoners ervaren op het vormgeven van hun eigen leefgebied. Volgens de omgevingspsycholoog Robert Gifford ervaren we controle over onze omgeving wanneer we invloed hebben op beslissingen die te maken hebben met het inrichten van onze directe omgeving en we verwachten dat deze invloed leidt tot een positief resultaat.

Het voordeel van het ontwikkelingsmodel dat in dit rapport gepresenteerd wordt, is dat er veel ruimte is voor lokale initiatieven om mee te doen. Het geeft bedrijven, buurtondernemers en onderwijsinstellingen de mogelijkheid om direct invloed te hebben op de ontwikkeling en leefbaarheid van hun geliefde stad. Er is daarnaast volop ruimte voor initiatieven die zich gedurende het proces aandienen; de initiatieven die zich hier presenteren zijn nog maar het begin van een verkenning in een relatief korte periode. Met deze vernieuwende aanpak blijft stadsontwikkeling een interactief proces met mens en markt, met burger en overheid.

Bottom-up projecten zoals de NDSM-werf in Amsterdam-Noord - waar bijstandsmoeders, jongeren van de straat, botenbouwers en startende (culturele) ondernemers samen het initiatief namen om een rafelrand van de stad zelf tot ontwikkeling te brengen - bewijzen dat een dergelijke aanpak tot iets spectaculairs kan leiden. Dit kan niet zonder steun van de overheid om daarvoor grond, tijd en middelen ter beschikking te stellen.

Het is een *“offer you can’t refuse”*.

In tegenstelling tot uitgifte aan een marktpartij door de gemeente, is Stadsdeel Nieuw-West met deze aanpak nauw betrokken bij de ontwikkeling van een uitnodigende leefomgeving in haar eigen district. Kortom, een voorbeeldproject waarin de participatiesamenleving daadwerkelijk vorm en betekenis krijgt en daar ook voor beloond wordt.

Leeswijzer

In dit rapport wordt eerst de vraag van het stadsdeel omschreven en beantwoord. Hierna volgt een introductie van de kwartiermakers en de visualisatie van het uitgifte plan zoals zij dat voor zich zien, gevolgd door een schets van de zogenaamde upcycle yard ‘Sier en Borg’. Vervolgens wordt een indicatie gegeven van de te verwachten investerings- en exploitatiekosten en de vervolgstappen die nodig zijn om het plan tot een hoger niveau te brengen. In de bijlage wordt een korte toelichting gegeven van de opdracht van het stadsdeel en een samenvatting van de uitkomsten van de verkenning. Tot slot is de lijst van geïnterviewden opgenomen; zij gaven waardevolle input voor het resultaat van de verkenning.

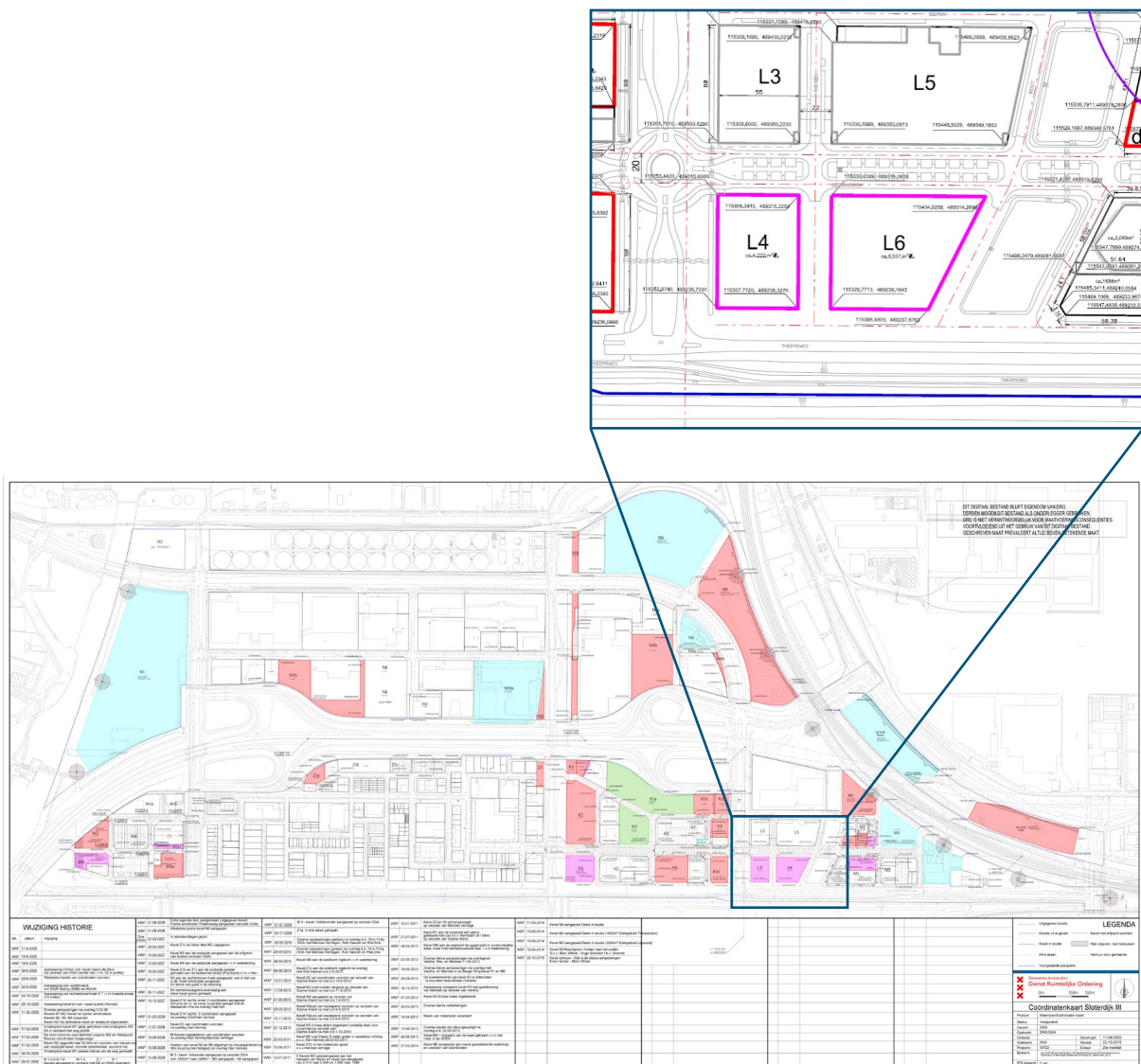
1

de vraag

De gemeente Amsterdam heeft eind 2015 ingestemd met het verzoek van Stadsdeel Nieuw-West om twee lege kavels (L4 en L6) aan de Sierenborch in Sloterdijk III 'uit de markt' te halen voor een bottom-up experiment. Het doel van dit experiment is om meer levendigheid en sfeer in het gebied te creëren door ondernemers en bewoners te betrekken bij de invulling van de kavels. Stadsdeel Nieuw-West maakt hierover de volgende kanttekening: "Gerealiseerd moet worden dat levendigheid en sfeer zich niet zomaar planmatig laten creëren. Vaak ontstaan levendigheid en sfeer spontaan en uit zichzelf waarbij er tal van afhankelijkheden en samenhangen kunnen worden onderscheiden. [...] Toevoegen van functies die een bijdrage leveren aan verlevendiging van een gebied

en gebiedsontwikkeling luistert nauw waarbij een helder inzicht in conceptontwikkeling en identiteit van belang is. [...] Het uiteindelijke doel is het vergroten van de aantrekkingskracht en attractiewaarde van een gebied. Knoppen waaraan gedraaid kan worden, kunnen we vinden op het gebied van horeca, amusement, cultuur, vrije tijd en activiteiten in de omgeving waarbij experimenten zeker niet geschuwd dienen te worden".¹

Voor dit experiment heeft Stadsdeel Nieuw-West een verkenning uitgezet bij Eva de Klerk. De Klerk is onder andere bekend van de bottom-up aanpak voor de herontwikkeling van de NDSM-werf.

Ligging en maten van de kavels (totaal: ±12.000 m²). Bron: gemeente Amsterdam

¹ Citaat uit de offerte-aanvraag 'Verlevendiging Sloterdijk III' van Stadsdeel Nieuw-West en gemeente Amsterdam dd 19 november 2015, pagina 2.

2

het antwoord

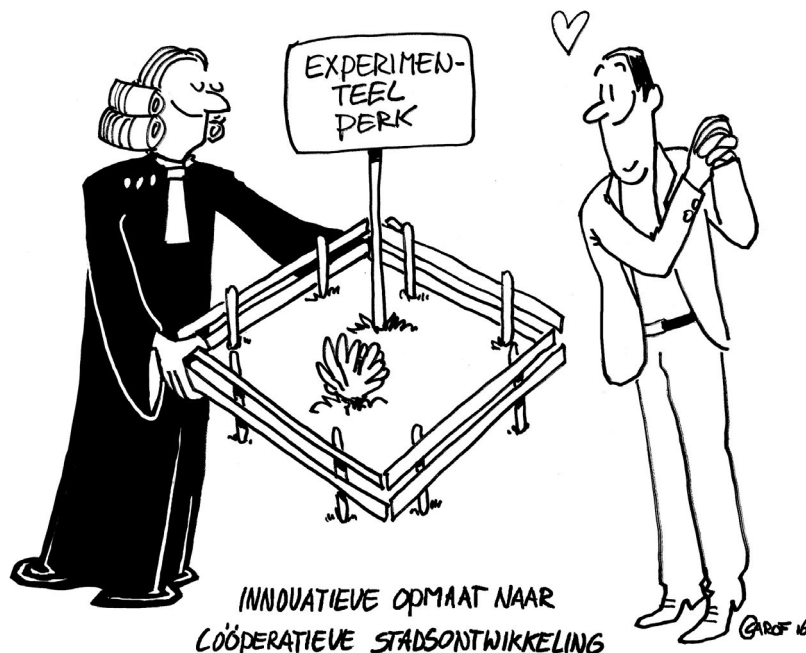
De verkenning van de mogelijkheden voor een experimenteerplek was een plezierig project op zichzelf. Het is van belang om dat te vermelden want het enthousiaste respons is als het ware het startkapitaal voor het project. De vragen en zoekrichtingen zoals in de opdracht beschreven, konden rekenen op herkenning en waardering. De conclusie is dat er veel interesse is om een bijdrage te leveren aan een biotoop waar jongeren en (ambachtelijke) ondernemers zich kunnen ontwikkelen en waar bijzondere evenementen plaats vinden.

De verkenning heeft geen traditionele business case opgeleverd, daar zijn verschillende redenen voor zoals het procesgerichte karakter van de opdracht en de uitkomst met een coalitie van bedrijfsleven, onderwijsinstellingen en samenleving in een nieuw te vormen samenwerkingsverband. Een aantal sleutelfiguren werpt zich op als kwartiermaker en projectduwers om bij voorbaat draagvlak voor de uitkomst te borgen.

De kwartiermakers stellen voor om in de periode t/m februari 2017 stappen te zetten om het kavel- en financieringsplan in nauwe samenwerking met Stadsdeel Nieuw-West uit te werken. De vervolgstappen worden verderop in het rapport geschetst. De inzet is om per 1 maart 2017 de eerste pachtovereenkomsten met initiatiefnemers te tekenen.

In het kavelplan zijn de volgende uitgangspunten leidend:

- Imago-verbetering en meer levendigheid door een vraaggestuurde aanpak;
- Interactie stimuleren door (culturele) ondernemers, bedrijfsleven en onderwijsinstellingen te verbinden met de overwegend jonge bewoners van Nieuw-West;
- Sociale innovatie door zelforganisatie en co-creatie;
- Coöperatieve aanpak voor ontwikkeling en beheer;
- Learning by doing door stage- en leerwerktrajecten en ondernemingszin te stimuleren binnen een langdurig participatieproces;
- Flexibiliteit in functies die zich in de loop van de tijd aandienen.

3 goede sier en borging

De ontwikkeling van de metropoolregio, duurzame technologie, innovatief vakmanschap, energietransitie en circulaire economie staan hoog op de agenda van Amsterdam. Met de groei van de stad wordt het belang van participatie en een inclusieve stad steeds meer gevoeld. Daarnaast neemt de druk van festivals en toerisme in het centrum toe; de gemeente ziet hiervan graag spreiding in andere stadsdelen.

Van Sierenborch naar upcycle yard ‘Sier en Borg’

In Nieuw-West zijn veel (maatschappelijke) initiatieven die zich met bovengenoemde thema's bezig houden, onder andere door sociaal ondernemerschap onder (jonge) buurtbewoners te stimuleren. Zij geven aan hoe ingewikkeld maar ook waardevol het stimuleren van zelforganisatie onder jongeren is. De strategische ligging van de experimenteer kavels aan de Sierenborch - ingeklemd tussen havens, bedrijfengebied en woonwijken - wordt door hen dan ook gezien als een potentiële plek voor werkgelegenheid waar jongeren mee werken aan upcycling en het organiseren van bijzondere evenementen en kunnen leren over ondernemerschap.

De overtuiging is dat het stadsdeel goede sier maakt met de participatieve aanpak van de kavels waarbij succesvolle initiatieven na tien jaar beloond worden met een doorstart in het toekomstige bestemmingsplan of op een andere locatie verder gaan. De tijd van leven, inzet en investeringen die de initiatiefnemers bijdragen aan dit experiment worden als zodanig niet verspild maar juist geborgd en zijn daarmee waardevolle energiebronnen voor stadsontwikkeling.

In 2016 worden twee nieuwe programma's door de gemeente gelanceerd:

Ruimte voor Maatschappelijk Initiatief

De gemeente Amsterdam maakt in een nieuw beleid ruim baan voor maatschappelijke initiatieven die van grote waarde zijn voor de stad. Een maatschappelijk initiatief is een samenwerkingsverband van bewoners, ondernemers en/of maatschappelijke organisaties die zelf het heft in handen nemen om grote en kleine problemen op te lossen. Volgens de gemeente maken zij samen de stad mooier en beter en zien zij vaak ook kansen. De bestuurscommissies mogen tot 1 april 2017 casussen aanleveren en het streven is om twee experimenten per stadsdeel te selecteren.²

Amsterdam European Capital of Innovation 2016

In april 2016 is Amsterdam door de Europese Commissie in Brussel uitgeroepen tot 'iCapital 2016' om de volgende redenen: *“Naast de wetenschappelijke en bedrijfsmatige innovatiekwaliteiten onderscheidt Amsterdam zich ook op het gebied van bottom-up innovaties waarbij intermediaire organisaties en burgers op vele gebieden platforms oprichten en eigen initiatieven ontplooiën”*. De gemeente Amsterdam roept in oktober 2016 de stadsdelen op om initiatieven op het gebied van sociale innovatie voor te dragen.³

² Gemeente Amsterdam (2016) Ruimte voor Maatschappelijk Initiatief Bestuurlijke Ambitie

³ Gemeente Amsterdam (2016) Amsterdam nominated for an iCapital award: European Capital of Innovation

4 kwartiermakers en projectduwers

De kwartiermakers en projectduwers zijn Arjan Amin, Andre Bolland en Frans Stuy. Zij hebben belangstelling voor het vormen van een coalitie tussen onderwijs, bedrijfsleven en samenleving om daarmee het uitgifte plan een stap verder te brengen en het netwerk van initiatieven en ondernemers te versterken.

Hieronder geven de kwartiermakers hun visie op de kavels weer. Een korte biografie is te vinden in de bijlage.

Op alfabetische volgorde:

Arjan Amin

muzikant, dichter, art director, docent

“Ik ben na mijn eerste gesprek met Eva de Klerk meteen vanaf Plein 40-45 naar de kavels gereden om de plek te voelen. Daarna ben ik door het havengebied gereden, het park ingegaan en heb ik De Tuinen van West bezocht. Een soort van minisafari tussen ongerepte natuur en rauwe industrie. Werelden door elkaar gescheiden door allerlei infrastructurele barrières. Alles schreeuwt om verbonden te worden. Economisch gezien, maar ook vanuit het oogpunt voor de natuur en zeker niet in de laatste plaats vanuit het perspectief van de sociale verbinding. Fort Westpoort - met de opening aan de kant van het park, de armen open naar de natuur - is een 'steppingstone' en belangrijke schakel tussen Nieuw-West, de bedrijven en de havens.”

“Dit is wat ik voor me zie: Na een wandeling in De Tuinen van West, of na een stevige workout in Sportpark De Eendracht, neem ik een drankje bij het Rijk van de Keizer en wandel ik via de loopbrug over de Haarlemmerweg landschapspark De Bretten in. Via avontuurlijke slingerpaden met loslopend

wild kom ik aan bij Fort Westpoort. Hier kun je heerlijk eten, op zondag naar live muziek luisteren en struinen over een leuke markt. Voor kinderen is er ook van alles te beleven. Door de week wordt er flink getimmerd, gelast en gebouwd door tientallen jongeren, volwassenen en statushouders die een stage lopen of werkervaring opdoen onder begeleiding van leermeesters uit de haven en praktijkbegeleiders van de verschillende scholen en buurtopbouw organen uit de woonwijken. Fort Westpoort is het kloppend hart van Nieuw-West en de havens en dat midden in het groen!”

foto: Rosario Macri

4 kwartiermakers en projectduwers

André Bolland

ondernemer sociale innovatie, Team Academy

“Als ik denk aan Sloterdijk III dan zie ik daar een levendige gemeenschap ontstaan van bewoners, studenten, starters en bedrijven, die samen vorm geven en bouwen aan hun ruimte. Een plek met groeiende aantrekkingskracht op de omgeving, waar cultuur, sport en recreatie samenkomen met onderwijs en bedrijvigheid. Vernieuwend, sociaal en ondernemende kansen biedend aan mensen die willen bijdragen aan een duurzamer en prettiger samenleving. Een belevenis in de open ruimte, waar je voor omrijdt. Met evenementen waar je deel van wilt zijn en ontmoetingsplaatsen waar je wilt zijn. Daar moeten vele schouders onder. Het is mooi dat het stadsdeel actief deze kans biedt en met raad, daad en financiën wil ondersteunen”.

foto: Leanne Roos

Frans Stuy

kermisexploitant, Stadspodium Amsterdam

“Mijn ambitie is om van de kavels in Sloterdijk III een aantrekkelijk en levendig evenementenpark te maken waar veel mensen op af komen. Ik zie daar ook werkplaatsen voor me waar jongeren opgeleid en geïnspireerd worden. Dat kan ik niet alleen en doe ik het liefst samen met andere kwartiermakers en de ondernemers die daar in de omgeving zitten. Ook verwacht ik enthousiasme en inzet van de gemeente om dat mede mogelijk te maken. Dat ze ons daar de kans geven en dat de bereikbaarheid flink verbeterd wordt”

foto: Metronieuws

4 kwartiermakers en projectduwers

Meer initiatieven én een marktpartij

De volgende personen en organisaties hebben belangstelling voor een ruimte en/of leerwerk omgeving:

Bert Kramer

ontwerper community projecten openbare ruimte en groen

Daadkr8

leerwerktrajecten voor mannen

Black Rabbit Collective

EU samenwerkingsproject spontane open air feesten Enter the Void

Flo.Co

upcycle gebouw

Harley Davidson

evenement Bike Ride-In

Hout- en Meubileringscollege

werkplaatsen en winkels

Lucas Community

paviljoen van strobalen en restmaterialen voor horeca en partijen

Neef Louis

nieuw locatie vintage design

Outdoor Cinema

locatie voor drive-in bioscoop

Serdar Tonkas

TonTon Club flipperkast hal en hotel

Sezo

sportactiviteiten om werkzoekenden fit te krijgen voor werk

Starters4Communities

coaching ondernemerschap

Van Dijk&Ko

nieuwe locatie vintage en antiek

Van Eesterenmuseum

fietstochten en rondleidingen door de havens

Westside

coaching coöperatieve samenwerkingsverbanden

Vrouw en Vaart

leerwerktrajecten voor vrouwen

Young Nieuw-West

jongerenplatform gericht op participatie

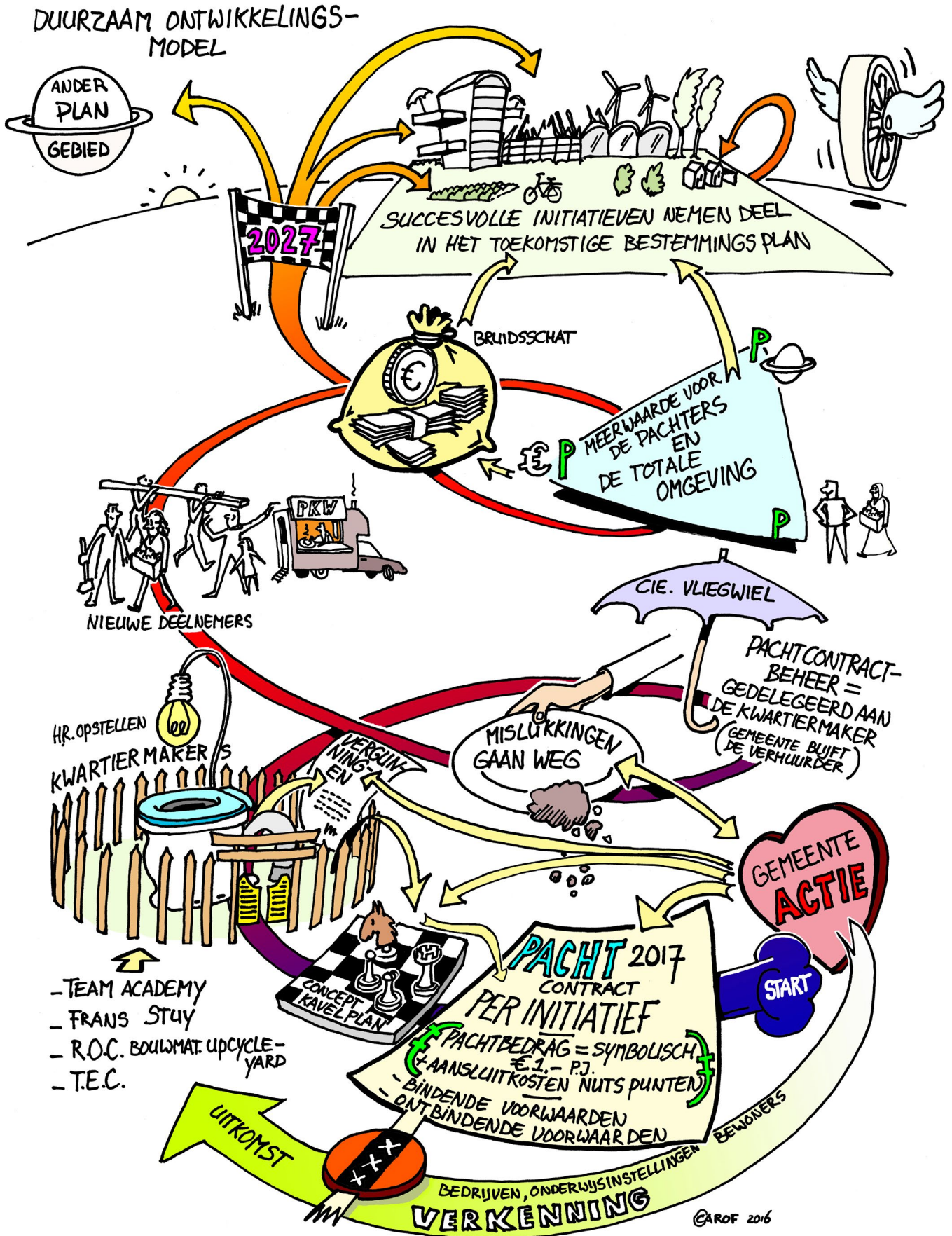
Tegelijkertijd is er ook belangstelling vanuit de markt met het initiatief voor een Turkish Experience Center. Dit plan heeft een definitief karakter en voldoet niet aan de strekking van de opdracht, maar staat open voor het uitgifte plan van het kernteam.

Ibrahim Özgül - investeerder Turkish Experience Center

Voor de realisatie van een Turkish Experience Center (TEC) is Ibrahim Özgül op zoek naar een kavel met een omvang van 10.000 m². De kavels aan Sierenborch lijken daarvoor ideaal. De ambities van het TEC is om een gebouw te realiseren van 16.000 m². Dat vraagt om een flinke investering en het plan voor het TEC past daarom niet bij een tijdelijk experiment van tien jaar. Wel staat Özgül open om kennis te maken en mee te denken met de beoogde kwartiermakers want wie weet kunnen partijen iets voor elkaar betekenen. De ambities van het TEC op het gebied van educatie, ondernemerschap en ruimte voor evenementen sluiten goed aan bij de uitkomsten van de verkenning.

5

uitgifte plan

5

uitgifte plan

De belangrijkste uitkomst van dit rapport is het uitgifte plan. Initiatiefnemers en overheid trekken samen op in een duurzaam participatieproces dat gericht is op economische prestaties (profit), sociale innovatie (people) en respect voor de omgeving (planet).

Toelichting visualisatie

De vernieuwing van het vliegwiel-effect.

Start

De overheid neemt het initiatief voor een duurzaam ontwikkelingsmodel. Het beschikbaar stellen van een experimenteerplek is een innovatieve opmaat naar coöperatieve stadsontwikkeling. De gemeente Amsterdam vraagt om een afgerond plan en huurcontract per 1 maart 2017.

Kwartiermakers

Met de kwartiermakers wordt een kavel- en financieringsplan uitgewerkt. Het kavelplan beschrijft de werkwijze, werving en uitgifte van de plots aan uiteenlopende initiatieven die zich in de verkenning en de periode daarna aandienen. De initiatieven zijn elk zelf verantwoordelijk voor de bouw en vestiging van hun onderneming of organiseren dit in een collectief. Als eerste worden de basis aansluitpunten voor elektra, water en riool door de gemeente aangelegd.

Pachtcontract

In plaats van een huurcontract wordt het pachtcontract weer van stal gehaald; het gaat hier om het uitoefenen van een stadsontwikkelingsproject als economische activiteit. Het pachten van grond zit van oudsher in het DNA van Amsterdam. In de Gouden Eeuw werd bijvoorbeeld de Plantagebuurt op deze wijze uitgegeven. In Amsterdam wordt tegenwoordig grond in erfpacht uitgegeven; pachtcontracten zijn gebruikelijk bij het uitgeven van agrarische percelen. In het nieuwe pachtcontract worden bindende- en ontbindende voorwaarden opgenomen.

Bindende voorwaarden

In de bindende voorwaarden verplicht de gemeente zich tot het inpassen van succesvol gebleken initiatieven in het toekomstig bestemmingsplan. Als het in overleg met het initiatief acceptabel wordt gevonden, wordt een initiatief in een ander plangebied ondergebracht.

Pachtsom

De pachtsom bestaat uit twee componenten: de doorberekende kosten van een aantal basis aansluitpunten van nutsvoorzieningen en een symbolisch bedrag van de pacht om de juridische verbinding met de verpachter gestand te doen, bijvoorbeeld één Euro per jaar per metrische eenheid, definitief af te spreken bij vaststelling van het kavelplan. Met elk initiatief sluit de gemeente een individueel pachtcontract af.

Vergunningen

Aan de hand van het kavelplan worden vergunningen aangevraagd. De start per 1 maart 2017 kan bijvoorbeeld een objectvergunning zijn. In de periode daarna worden vergunningsaanvragen voorbereid voor de gefaseerde bouwprojecten en evenementen op de kavels.

Commissie Vliegwiel

Het beheer en de toewijzing van de kavels wordt gedelegeerd aan de Commissie Vliegwiel, bestaande uit vertegenwoordigers van huurders/kwartiermakers. De gemeente blijft als verhuurder eindverantwoordelijk. Initiatieven die zich niet aan de contractvoorwaarden houden, worden door de commissie voorgedragen aan het stadsdeel om het contract te ontbinden. Het opzegtermijn voor de ontbinding is kort zodat er snel naar een nieuwe kandidaat kan worden omgezien.

⁴ Stadsdeel Centrum (2013) De deuren open. Welkom in de tuin van Amsterdam. Visie op de Plantage - Weesperbuurt

5

uitgifte plan

Leren ondernemen in de Upcycle Yard

Op de kavel komt een inzamelpunt voor bouw- en restmaterialen van bedrijven uit de omgeving. Deze onderneming wordt beheerd door jongeren door middel van stage-, leerwerk- en ervaringsplekken onder leiding van de kwartiermakers. Na drie of vijf jaar kunnen jongeren deze onderneming eventueel overnemen of zelf een onderneming opzetten en een plot op de kavel exploiteren.

Meerwaarde

De meerwaarde van het plan is dat het een groeimodel is voor initiatieven die zich tijdens en na de verkenning aandienen. Het getuigt van een vernieuwende en inclusieve procesaanpak passend bij de strekking van de opdracht en geeft antwoord op de vraag hoe een participatieproces eruitziet. Succesvolle initiatieven worden na tien jaar beloond met een doorstart in het toekomstige bestemmingsplan. De inspanningen van de initiatieven worden als zodanig in principe niet verspild, maar zijn waardevolle energiebronnen voor verdere coöperatieve stadsontwikkeling.

Bruidschat

Dit is spaargeld. In eerste instantie investeren de initiatiefnemers in de bebouwing van een plot én hun onderneming. Tijdelijke initiatieven worden zo in staat gesteld om een financiële meerwaarde te creëren en daarnaast te sparen voor een doorstart binnen het toekomstige bestemmingsplan of in een gezamenlijk overeen te komen ander (plan)gebied.

6

upcycle yard Sier & Borg

6

upcycle yard Sier & Borg

Toelichting

“Yard” staat voor werf waar alle ingrediënten uit Nieuw-West samenkomen en “ge-upcycled” worden. De stippellijnen geven de relationele verbanden weer tussen havenbedrijven, ondernemers, scholen, bewoners en buurtinitiatieven. Zij hebben in de verkenning aangegeven dat de strategische ligging van de kavels ideaal is voor activiteiten gericht op interactie tussen de bedrijven- en woongebieden. Zie hiervoor de uitkomsten van de verkenning in de bijlagen.

1. De twee kavels aan Sierenborch worden ingericht met gebruikte bouw- en/of restmaterialen uit de havens en bouw- en tuincentra in de directe omgeving;
2. Jongeren en volwassenen uit de woonwijken volgen een stage of leerwerktraject onder begeleiding van kwartiermakers en praktijkbegeleiders uit de haven en bereiden zich voor op een loopbaan. Jongeren in opleiding kunnen na drie tot vijf jaar een eigen onderneming opzetten;
3. De initiatieven vormen de stuwende kracht voor de opwaardering van De Bretten, om de functie van het park én de interactie met de woonwijken te verbeteren. Ge-upcycled objecten en kunstwerken worden tentoongesteld in het park;
4. Na tien jaar worden tijdelijke initiatieven ge-upcycled op een andere locatie, of bij succes krijgen initiatieven de kans mee te doen in het nieuwe bestemmingsplan voor de kavels.

7

investeringen en exploitatie

Investeringskosten zijn afhankelijk van de uitkomsten van het kavelplan dat samengesteld wordt aan de hand van het programma van eisen van de kwartiermakers en geïnteresseerde initiatieven. Hieronder worden de kostenposten beschreven waarmee rekening gehouden moet worden.

Investeringen door overheid

Basis aansluitpunten nuts

Voor de aanleg van de basis aansluitpunten voor water, elektra en riool is een verkennend bodemonderzoek nodig. Eventuele bemalingskosten zijn afhankelijk van het grondwaterpeil. Voor de sleuven in de grond voor de leiding van de aansluitpunten, wordt grond het afgegraven en verplaatst ofwel hergebruikt op de kavel zelf.

Er zijn meerdere opties:

- Het stadsdeel graaft en saneert een sleuf vanaf de hoofdaansluiting aan de weg tot aan het midden van de twee kavel L4 en L6; hierin leggen de initiatiefnemers zelf de leidingen aan;
- Het stadsdeel legt vanaf de hoofdweg de leidingen aan plus twee aansluitpunten op beide kavels vanwaaruit initiatiefnemers zelf de voorzieningen doortrekken naar de eigen bouwunit;
- Initiatiefnemers zijn zelf verantwoordelijk voor data (internet)

Ondergrond gereedmaken voor tijdelijk gebruik

Om de draagkracht en stabiliteit van de ondergrond te onderzoeken - waarop objecten gestapeld worden - is een flink aantal sonderingen nodig door een grondmechanica bedrijf. De uitkomst van de sonderingen bepalen of objecten direct op de kavel geplaatst kunnen worden of dat een onderlaag nodig is met bijvoorbeeld een grindlaag of stelconplaten. De dikte van de onderlaag is afhankelijk van de uitkomst van de sondering.

Er zijn twee opties:

- Het stadsdeel maakt ondergrond gereed
- Initiatiefnemers doen dat zelf

Juridische kosten

Juridisch onderzoek is nodig voor het samenstellen van het pachtcontract.

Leegstandsrisico

Door de pachtsom en vaste lasten laag te houden is er hoegenaamd geen sprake van een leegstandsrisico, hooguit bij de wisseling van initiatiefnemers (bij mislukking). Dat is een van de succesfactoren. De gemeente is er bij gebaat om te voorkomen dat overeengekomen en doorberekende kostenposten niet onnodig hoog worden gemaakt. Zie verderop: Als de aanschaf van de containers worden voorgefinancierd, is het voor zowel gemeente als initiatiefnemers van belang om geen leegstand hebben.

7

investerings en exploitatie

Investerings door initiatiefnemers

Op basis van het voorstel van één van de kwartiermakers om honderd containers te plaatsen, is een voorzichtige raming gemaakt om initiatiefnemers inzicht te geven in de investeringslasten. *Aan deze berekeningen kunnen geen rechten ontleend worden.*

Omschrijving	m ²	eenheid	€ per eenheid	bedrag
20 Ft containers 6,06 x 2.44 x 2,59 meter	15	100	€ 800,00	€ 80.000,00
Ondergrond				PM
Verbouwing, inrichting, installaties	15	100	€ 250,00	€ 375.000,00
Buitenruimte t.b.v. opslag, evenementen	7.500		€ 25,00	€ 187.500,00
Advieskosten				€ 50.000,00
Leges		3,88%		€ 17.654,00
Onvoorziene kosten		10%		€ 71.015,40
Totaal exclusief btw				€ 781.169,40
Des-investeringskosten				PM
BTW				PM

Containers (bouwunits)

Dit is een berekening op basis van de aanschaf van containers. De kwartiermakers en initiatieven zijn in principe zelf verantwoordelijk voor de eigen bouwsels. De ambitie is om containerbedrijven uit de havens te enthousiasmeren om te participeren door een aantal containers om niet ter beschikking te stellen. Een andere optie is om de aanschaf van de containers voor te laten financieren door de overheid in de vorm van een microkrediet (met lage rente) aan bijvoorbeeld de Commissie Vliegwiél.

Verbouwing

De verbouwing is in principe voor rekening van de initiatiefnemers zelf. Dit bedrag⁵ is een indicatie van de waarde van de investeringen (materiaal en arbeid) die door de initiatiefnemers gedaan worden.

Buitenruimte

Ook voor de buitenruimte worden kosten gemaakt voor opslag bouwmaterialen en inrichting openbare ruimte.

Advieskosten

De advieskosten bestaan uit de kosten architect, constructeur, bouw-fysisch onderzoek en installatie-techniek.

Leges

De gemeente is vrij in het bepalen van de tarieven van de leges mits er op de gehele verordening geen winst wordt gemaakt. Voor een bouwsom tussen 50.000 en 500.000 Euro wordt een tarief gehanteerd van 3,88%. Over de leges zelf mag de gemeente geen btw rekenen. De bouwkosten kunnen omlaag door hergebruik, zelfbouw en inzet leerwerktrajecten.

⁵ Het bedrag van €250/m² is gebaseerd op vaststelling arbeidsuren zelfbouw project in Werken aan de Werf van Stichting Kinetisch Noord, NDSM 2004

7

investerings en exploitatie

Onvoorziene kosten

Normaal wordt rekening gehouden met 10% onvoorziene kosten.

Des-investeringskosten

Na tien jaar worden de kavels leeg opgeleverd. De kosten hiervoor worden bijvoorbeeld gebaseerd op de kosten om te verhuizen naar een ander gebied.

BTW / liquiditeit

Voor de begroting en liquiditeitsprognose is het relevant of de btw op de kosten teruggevraagd kan worden als vooraftrek. Voor de uitwerking hiervan is het verstandig om afspraken te maken met een belastingadviseur.

Exploitatie

De gemeente maakt kosten om het gebied te verpachten. Dat wordt deels terugverdiend uit de opbrengst van de pacht. De bedoeling is dat er geen winst wordt gemaakt door de gemeente, maar dat de initiatiefnemers 'gecompenseerd' worden voor het 'tijdelijk' nadeel; De initiatieven betalen een x-bedrag per jaar in een pachtsom aan de gemeente. Zij exploiteren een plot op de kavel om naast het terugverdienen van hun investeringen ook een 'bruidsschat' te kunnen sparen.

8

hoe verder?

Met de volgende vervolgstappen dient rekening gehouden te worden:

1. Wel/geen akkoord van stadsdeel op uitgifte model en samenwerking met kwartiermakers;
2. Stadsdeel overleg met kwartiermakers om verwachtingen en planning af te stemmen;
3. Het aanstellen van een coördinator zowel binnen gemeente/stadsdeel als voor kernteam van kwartiermakers;
4. Juridische verkenning / uitwerking pachtcontract;
5. Budget vrijmaken voor uitwerken kavel- en financieringsplan en advieskosten;
6. Financiering regelen voor basis aansluitpunten en bouwunits kwartiermakers/initiatieven;
7. Aanvragen vergunningen;
8. Opstellen pachtcontract individuele huurders waarin opgenomen:
 - Bindende voorwaarden (recht op doorstart)
 - Ontbindende voorwaarden (veiligheid en hygiëne)
 - Symbolisch huurbedrag
 - Pachtsom gebaseerd op kosten basis aansluitpunten nuts
 - Omschrijving van de kavel/plot
9. Opstellen pachtcontract gedelegeerd beheer aan Commissie Vliegwiël; gemeente blijft als verpachter eindverantwoordelijk;
10. Bouwtrajecten;
11. Gebruik en beheer van de kavels vanaf maart 2017 tot maart 2027.

bijlagen

b1 opdracht en aanpak

Opdracht Stadsdeel Nieuw-West

Het aanstellen van een ‘dedicated’ procesmanager voor de verkenning van mogelijkheden voor een experimentele invulling van twee braakliggende kavels tussen Sierenborch en Theemsweg. Per 1 maart 2017 worden de kavels voor een periode van tien jaar verhuurd aan initiatiefnemers met een afgerond plan.

Het plan moet aan de volgende voorwaarden voldoen:

- Imago verbetering en verlevendiging van het gebied;
- Meer toestroom van consumenten;
- Sterk concept en identiteit;
- Interactie bedrijfengebied en woonwijken;
- Behoefte aan experimenten;
- Parkeren op eigen terrein;

Processtappen

De procesmanager benadert verschillende partijen en stelt samen met betrokkenen een business case op. Onderdeel van de zoektocht vormen de volgende processtappen:

- Vraag neerleggen bij stakeholders in het gebied: actieve partijen in het gebied benaderen hoe zij verlevendiging in het gebied zien (zowel in Sloterdijk III als in Nieuw-West);
- Participatiesessie in de buurt: vanuit de buurt behoefte peilen en met de buurt een vertaling maken naar een haalbare business case;
- Gericht marktpartijen benaderen binnen de categorieën horeca, amusement, cultuur en activiteiten in de omgeving;
- Ruimte voor evenementen: daag organisatoren uit om met een voorstel te komen voor Sloterdijk III.

Uitkomst

Op basis van een business case wordt besloten of er voldoende aanknopingspunten zijn om daadwerkelijk over te gaan tot het tijdelijk exploiteren van de kavels.

Zoekrichtingen

- Ambachtsstraat waarbij de productieketen an sich een attractie vormt en ook het resultaat/product van de keten geconsumeerd of aangeschaft kan worden;
- Jaarprogrammering van evenementen georganiseerd rond cultuur, sport, ontmoeting Westpoort en Nieuw-West en ‘food’;
- Een combinatie van voorgaand.

Aanpak procesmanager

- Samenstellen projectteam met assistent manager en stagiaire;
- Opstellen hand-out voor gesprekspartners met informatie over de verkenning;
- Research omgeving en stedelijke ambities;
- Interviews met ruim honderd personen en organisaties;
- Tussentijds overleg met opdrachtgever en gebiedscoördinator over voortgang en planning;
- Bijeenkomst Pakhuis de Zwijger;
- Overleg met initiatiefnemer Turkish Experience Center;
- Bijeenkomst Sportpark De Eendracht;
- Overleg kwartiermakers over concept, methode van uitgifte en vervolgstappen;
- Visualisaties uitgifte plan en concept Upcycle Yard Sier en Borg;
- Na afronding opdracht: terugkoppeling naar alle geïnterviewden.

De ontwikkeling van Sloterdijk III tot hotspot bedrijvengebied komt moeizaam op gang, de toestroom van consumenten naar de woon- en autoboulevards blijft uit en de levendigheid is ver te zoeken. Echter met de vestiging van Europa's grootste Hornbach en de komst van een wereldrestaurant op de eerste etage van de woonboulevard zijn de verwachtingen van de zittende ondernemers hoog gespannen. Toch ervaren zittende ondernemers en gebouweigenaren het huidige aanbod als te eenzijdig binnen vigerend bestemmingsplan voor perifere detailhandel.

Verbinding

In drie maanden tijd is er veel kennis opgedaan over de behoeften van de ondernemers rondom de meubel- en autoboulevard, de bewonersorganisaties, bewoners in Nieuw-West, onderwijsinstellingen, opbouwwerkers en bedrijven actief in het havengebied. De meest gehoorde argumenten hebben te maken met het gebrek aan zowel fysieke als mentale verbinding tussen het haven- en bedrijvengebied en stadsdeel Nieuw-West. Dit heeft volgens de ondernemers rondom Sierenborch vooral te maken met de bereikbaarheid van het bedrijvengebied. Het is uitstekend bereikbaar met de auto door de afslag van de A5, maar de OV verbinding is niet toereikend. Zo is het dertien minuten lopen vanaf de bushalte naar de woonboulevard en is het gebied niet ingericht voor voetgangers. De interactie tussen de twee gebieden lijkt mede hierdoor te ontbreken, wat de toestroom van bezoekers belemmert.

Mismatch

Volgens de gebiedscoördinator van Geuzenveld/Slotermeer is er zelfs sprake van een mismatch: *“Het voornaamste probleem tussen de gebieden Geuzenveld/Slotermeer en Westpoort is de mismatch in het beeld dat de ene buurt van de ander heeft. In de haven concentreert men zich alleen op de haven en de Westrandweg. Hetzelfde geldt voor de bewoners en ondernemers in Geuzenveld/Slotermeer. Hun actieradius loopt tot de Haarlemmerweg”.*

De kavels liggen dus exact tussen de Westrandweg en de Haarlemmerweg. Net boven de Haarlemmerweg bevindt zich Landschapspark de Bretten, een park net zo groot als Central Park in New York en waar het Vondelpark vier keer inpast. Deze groene scheg is ooit bedoeld als buffer tussen de havens en de woonwijken maar vormt nu de barrière in de verbinding en bereikbaarheid tussen de gebieden. De gemeente heeft plannen om de Haarlemmerweg te dempen en het stadsdeel heeft iemand aangesteld om de verbinding te onderzoeken tussen woonwijken en het park.

Niet van deze tijd

Er is behoefte om de barrières op te heffen. De ondernemers aan de auto- en woonboulevard hebben meer behoefte aan toestroom; dat is natuurlijk ook hun eigen verantwoordelijkheid. Zij zijn nog niet geïnteresseerd in of goed op de hoogte van een participatieproces, maar er is wel behoefte aan betere horeca, evenementen en een veiliger omgeving. Ook wensen zij meer variatie in het gebied door verschillende functies toe te kennen aan de kavel (meer flexibele bestemming), soepelere regelgeving en meer aandacht voor de inrichting van de openbare ruimte. Het van bovenaf opleggen van een bestemming voor een woon- en autoboulevard en perifere detailhandel wordt als “niet van deze tijd” ervaren.

Onbekend maakt onbemind

De bedrijven uit de haven geven aan op zoek zijn naar een betere relatie met de bewoners van de stad. De haven is in transitie. Niet alleen door het proces van verduurzaming, maar ook door de druk vanuit de overheid (woningen, energietransitie) en verandering van functies. Er is sprake van herindustrialisering, waarbij de focus niet zozeer op betaalbare arbeid ligt maar op vernieuwende (schone) technologie en operationalisering. Stage- en leerwerktrajecten zijn een goede manier om jongeren hierbij te betrekken; er is namelijk behoefte aan (jonge) instroom van werknemers. Volgens Harco Groen van Damen Shiprepair Amsterdam is dit nu problematisch: *“Het is lastig om jongeren van de tweede en derde generatie te enthousiasmeren om te werken in de havens. Ouders stimuleren hun kinderen daar niet in, want haven en industrie hebben bij hen geen goed imago.”*

Evenementen

In de zoekopdracht is gevraagd de mogelijkheden voor een jaarprogrammering te onderzoeken. In de omgeving van de haven zijn meerdere grootschalige festival-initiatieven waaronder Thuishaven en Stadspodium Amsterdam. De manager evenementen van de Gemeente Amsterdam geeft aan aan dat de bovenlaag van dit soort festivals is verzadigd: *“Er is vraag naar meer kleinschalige evenementen op bijzondere locaties. De vraag is of de kavels daar aan voldoen. Een stuk grond midden in een monotoon bedrijfsgebied heeft geen ‘unique selling point’ zoals een locatie aan het IJ of een oude fabriek. Ook is de bereikbaarheid met OV onvoldoende”.*

Voor het organiseren van incidentele evenementen op de kavels kan een verkorte procedure voor een tijdelijke afwijking van het bestemmingsplan worden aangevraagd. Dit houdt in dat er een tot twee keer per jaar een evenement kan plaats vinden. Om regelmatig evenementen te kunnen organiseren is een definitieve bestemmingsplanwijziging met een omgevingsvergunning nodig. Met deze vergunning kan er tien tot twaalf keer per jaar een groot evenement plaats kan vinden.

Onder enkele ondernemers in het bedrijfsgebied is behoefte om kleine evenementen te organiseren op de kavels om daarmee hun bedrijf te promoten. De Bike-Ride-In van Harley Davidson is daar een mooi voorbeeld van. Kleine evenementenorganisaties zoals Outdoor Cinema en Black Rabbit Collective zijn geïnteresseerd om een Drive-In Bioscoop en spontane open air feesten in en rondom de kavels en in het park te organiseren. Het Van Eesterenmuseum organiseert fietstochten door het havengebied en ziet een uitspanning of ‘meeting point’ op de kavels voor zich. Kermisexploitant Frans Stuy is al jaren op zoek naar een vaste locatie in Amsterdam voor een familiepark.

Bijeenkomst Nieuw-West, het Kreuzberg van Amsterdam?

Op 2 juni 2016 kwamen tien maatschappelijke buurtinitiatieven en stadsmakers uit Nieuw-West in Pakhuis de Zwijger bijeen om met het publiek te brainstormen over de toekomst van het stadsdeel. Aan de hand van tien tafelsessies werden de initiatieven van de stadsmakers besproken. In een van de tafelsessies is de verkenning voor de experimenteer kavels uitgelegd.

Dit leverde de volgende input op:

- Behoeft aan grote werkplaatsen bijvoorbeeld van het Hout-en Meubileringscollege;
- Het organiseren van rondleidingen in samenwerking met het Van Eesterenmuseum;
- Havens en woonwijken zichtbaar maken door een tentoonstelling met fotoportretten van ondernemers en jonge bewoners op de kavel;
- Een zelfvoorzienende kavel als Europees voorbeeld stellen en dit koppelen aan opleidingen over bottom-up gebiedsontwikkeling (voorbeeld De Ceudel);
- Het doortrekken van de kabelbaan over het IJ, naar de Westhavens en woonwijken Nieuw-West;
- Het creëren van een ontmoetingsplek voor bijzondere evenementen op het gebied van kunst en street art.

Bijeenkomst Sportpark De Eendracht

Op 29 juni 2016 vond een terugkoppeling plaats van de uitkomsten van de verkenning. Zie tabel. Het concept dat uit de verkenning is opgehaald werd toegelicht. Na een fietstocht met zestien geïnteresseerde partijen richting de kavels, vond een discussie plaats naar aanleiding van vragen over organisatievorm, financiering, huurprijs en verwachtingen over de rol van het stadsdeel in het proces.

In het kort:

- Een aantal deelnemers wil een kernteam vormen om het concept verder uit te werken; een gezamenlijke visie en verantwoordelijkheid staat hierbij voorop;
 - Een kavel- en financieringsplan wordt uitgewerkt als er zekerheid is dat stadsdeel en/of gemeente achter de inspanningen van de kwartiermakers staat;
 - Voorwaarde om te starten is de aanleg van de basis nutsvoorzieningen en de fundering door bijvoorbeeld het plaatsen van stelconplaten;
 - Normaal gesproken wordt bij de bestemming 'detailhandel' een huurprijs gehanteerd van 400-500 Euro p/m². Voor 'bedrijven' wordt een huurprijs gehanteerd van 300 Euro en voor 'maatschappelijke initiatieven' rond 130 Euro p/m²;
- Een financiële bijdrage van de overheid wordt in overweging genomen en is afhankelijk van de uitkomsten van de verkenning;
 - Er zijn diverse (Europese) fondsen die participatieve projecten, broedplaatsprojecten en sociale innovatieprojecten die bijdragen aan de leefbaarheid ondersteunen;
 - De gemeente stelt dat de kavels na tien jaar leeg opgeleverd worden. Het stadsdeel geeft aan zich niet voor te kunnen stellen dat de stekker er na tien jaar uitgaat bij een succesvolle uitkomst. Volgens de deelnemers zou dit juridisch geborgd moeten worden;
 - Verbetering OV verbinding essentieel;
 - In principe kan er in maart 2017 gestart worden;
 - Het Turkish Experience Center is een andere gegadigde voor de kavels. Dit initiatief is een definitief plan waarvan de voorbereiding en bouw anderhalf tot twee jaar in beslag zal nemen.

Barrières

Oplossingen

kavels hebben geen 'unique selling point'

creëren van 'unique selling point' dat aansluit bij trends, omgeving en behoeften

top-down bestemming monotoon, concept auto- en woonboulevard lijkt achterhaald

bottom-up aanpak, flexibele bestemming, menging van functies

mismatch in beeldvorming (jonge) bewoners Nieuw-West en haven- en bedrijvengebied

op de kavels interactie en samenwerking creëren van stakeholders uit bedrijven- en havengebied en woonwijken

OV ontoereikend

1. verbetering OV
2. loop- en fietsbrug over Haarlemmerweg
3. toekomstige plannen kabelbaan over het IJ doortrekken naar havens West, de Bretten, Tuinen van West en woonwijken

fysieke barrière tussen haven- en bedrijvengebied en woonwijken

1. ontsluiting en betere benutting van De Bretten
2. uitbreiding demping Haarlemmerweg: wordt stad-straat vanaf Station Sloterdijk richting Centrum
3. benut lege openbare ruimtes in de havens en verbind die aan de kavels

korte termijn visie van tijdelijkheid geen raakvlakken met lange termijn visie voor de stad (innovatie, duurzaamheid, technologie, gemengd gebied)

aanhaken op beleidsdoelen:

1. innovatief vakmanschap
2. sociale innovatie
3. participatie
4. ruimte voor maatschappelijk initiatief

tien jaar te kort

stadsdeel faciliteert voor de korte en lange termijn, van tijdelijk naar doorstart

stadsdeel stuurt op product ipv proces

van business case naar ontwikkelingsstrategie en uitgifte plan

Arjan Amin

Arjan Amin van Veelen is van Nederlands en Iraakes Koerdische afkomst. Als zanger van verschillende bands trok Amin de wereld rond. Zijn laatste band 'HOTEL' was te zien op diverse grote podia in Europa en werd in de pers beschreven als een 'multiculturele successtory'. Amin is creatief leider van internationale projecten zoals 'Videoleetters', een tour en documentaire reeks over de mensen die door de etnische zuiveringen uit elkaar gedreven zijn en elkaar in het naoorlogse Joegoslavië weer vonden door middel van videoboodschappen. Amin is initiatiefnemer van het project 'Faces from Iraq'. In dit project werden gedeporteerde en gevluchte Iraakezen naar hun dromen en favoriete Hollywoodster gevraagd. Amin is schrijver van 'Groetjes uit Koerdistan', een project in samenwerking met NRC en fotograaf Kadir van Lohuizen.

Amin werkte ook jarenlang als art director bij diverse reclamebureaus. Als spreker, presentator en dichter in binnen- en buitenland trad Amin meerdere malen op voor TedX Binnenhof.

Naast zijn artistieke prestaties is Amin doceert aan drie verschillende opleidingen van het ROCVA: Maatschappelijke Zorg, Artiesten Opleiding en Cultureel Ondernemen. In het afgelopen acht jaar heeft hij aan meer dan 2.700 mensen van diverse pluimage workshops gegeven in oa. Storytelling, Persoonlijke Presentatie, Sing and Songwriting en Zang.

André Bolland

André Bolland is ondernemer in sociale innovatie, met focus op onderwijs, sport en gezondheidszorg. Hij is tevens verbonden aan Team Academy Amsterdam, een HBO ondernemerschap waar jongeren in de praktijk leren door tijdens hun studie al echt ondernemer te zijn. André is daar verantwoordelijk voor de leerlijn creatie en commercialisatie. Team Academy is gevestigd

in B.Amsterdam, het grootste startup ecosysteem in Europa, waar dagelijks jonge starters, corporates en onderwijsinstellingen samen nieuwe manieren van duurzamer business creëren. André is initiatiefnemer van diverse sociale innovatieprojecten, waaronder de Social Startup, een versnellingsprogramma voor sociale (student)ondernemers, om verdere stappen te kunnen zetten naar positieve impact op markt en maatschappij.

Frans Stuy

Frans Stuy is verantwoordelijk voor het grootste aandeel van de kermisattracties in Amsterdam. In april 2016 is Stuy met een nieuw initiatief van start gegaan: Stadspodium Amsterdam. Het terrein aan de Turbinestraat - ruim 8.000 m² - is drie jaar lang een vast podium voor Open Air evenementen: van pop tot techno, van klassiek theater tot dance, van wereldmuziek tot house. Het unieke van Stadspodium Amsterdam is ook haar sociale engagement. In samenwerking met Manpower en ROC Amsterdam worden 300 jongeren dagelijks door de organisatie en haar leveranciers opgeleid en getraind. De jongeren vervullen taken in de beveiliging, EHBO, techniek en horeca. Maar dat niet alleen, deze jongeren zijn ook het gezicht van de evenementen bij het ontvangen van gasten en bezoekers. Met de opgedane werkervaring worden de kansen van de jongeren op de arbeidsmarkt aanzienlijk vergroot.

Turkish Experience Center (TEC) - project van Ibrahim Özgül

Bedrijven die willen ondernemen, innoveren of experimenteren vanuit Turkije naar Nederland of vice versa krijgen veelal te maken met barrières of obstakels waar men op voorhand geen rekening mee had gehouden. Het TEC biedt een antwoord op alle vragen en uitdagingen die hier bij komen kijken. Het TEC is uniek in zijn soort. Het is een plek waar ondernemers, studenten en entrepreneurs samenkomen die één ding gemeen hebben: het bevorderen van handel en kennisuitwisseling tussen Turkije en Nederland. Het TEC biedt een full service dienstverlening voor bedrijven die zich willen vestigen in Nederland. Ook is het mogelijk om kantoren en showcases binnen het TEC te huren. Het TEC faciliteert bijeenkomsten en evenementen waarbij het thema altijd gericht is op de verbinding tussen Turkije en Nederland. De Turkse identiteit, het Experience Centre met de geïntegreerde full-service dienstverlening en de mogelijkheid voor bedrijven om zich hier te vestigen, maken dat het TEC op plaats één staat voor iedere ondernemer die zich in Nederland wil vestigen en toegang wil krijgen tot de Nederlandse en Europese markt.⁶

⁶ Citaat uit de informatiebrochure van Define Group

Ahmet Öztürk - Autobedrijf Geuzenpoort (ondernemer Sloterdijk III)

Aldert de Boer - Stichting Vooruit

Anky Groot - Projectmanager Sloterdijk III - Grond en Ontwikkeling gemeente Amsterdam

André Bolland - The Discovery Company

Andres Bergsma - bewoner Nieuw-West

Anna de Zeeuw - Fieldlab coördinator - HvA Urban Management

Anneke de Bont - Projectleider Grond en Ontwikkeling - gemeente Amsterdam

Arda van den Brink - bewoner Nieuw-West

Arjan Amin van Veelen - muzikant - docent MBO College West - Magneet Festival

Aukje Teppema - Stadsloods Gemeente Amsterdam

Aukje Ypma - Projectcoördinator Starters4Communities

Bart van Heesch - Lola Luid (ondernemer Nieuw-West)

Bas Dekker - Ei aan het IJ - kabelbaan over het IJ

Bert Kramer - Kunstenaar en ontwerper (ondernemer Nieuw-West)

Daniel Schipper - Manager Evenementen - Gemeente Amsterdam

Delano Overmeer - Positive Society - Studiezalen Nieuw-West

Didi Aaslund - studente

Dogan Oorthuis - Gebiedscoördinator Geuzenveld/Slotermeer - Stadsdeel Nieuw-West

Dominique Almeida - Flo.Co (sociaal ondernemer)

Dymphie Braun - Programmamaker Stedelijke Ontwikkeling - Pakhuis de Zwijger

Elbert van Duijkelen - Eigenwijks

Ella Overkleeft - Nachburgemeester / Rave for Humanity

Elmo Vermijs - Hotel Buiten Sloterplas

Erwin Gorter - Assistent projectmanager Sloterdijk III

Frank Kors - BMW Mini elektrisch vervoer

Frans Stuy - Kermisexploitant Stuy - Stadspodium Amsterdam

Gerardie de Graaf - Accountmanager Westpoort - Stadsdeel Nieuw-West

Godfrey Lado - De Buurtzaak - Eigenwijks

Habibi Alitou - Gebiedscoördinator Westpoort - Stadsdeel Nieuw-West

Han Scheij - Bossa Nova Architecten (ondernemer Sloterdijk III)

Harco Groen - HSE Quality Manager Damen Shiprepair Amsterdam

Hedwig van de Heijden - Broedplaats Diderotstraat

Ibrahim Özgül - Define Group - Turkish Experience Center

Imke Kok - NeighbourFood & Flea Market

Irene Kolenberg - Van Dijk&Ko vintage meubelen

Iris Weerd - Stichting Accept-Tabel

Jalal Loutfi - RVE Economie - gemeente Amsterdam

Jeroen Jonkers - Geef om de Jan Eef

Johan de Best - Woon Express (ondernemer Sloterdijk III)

Joke Kop - Vrouw en Vaart

Joost van Rheenen - Team Academy

Joost van Dijk - Van Dijk&Ko vintage meubelen

Jurriaan van den Eijkhof - ORAM Havenbranchevereniging

Kashayar Ghiabi - Programmamaker Gebiedsontwikkeling - Pakhuis de Zwijger

Kees Noorman - Directeur ORAM

Layana Mokoginta - PR Mansion

Leonie Schouten - Bestemmingsplannen Jurist Sloterdijk III - gemeente Amsterdam

Levent Aslan - Asian Muziekcentrum

Liese Kingma - Black Rabbit Collective - Enter the Void Berlin

Loes Leatemala - Lokale Lente (platform voor wijkondernemingen)

Luc Leijtens - Luciano Studio Productions - The Beach

Ludo Smeets - Neef Louis vintage design

Mara Verdaasdonk - Programmamaker Werk en Economie - Pakhuis de Zwijger

Marcel Kick - Sezo

Mariska van den Berg - Urbaniahoeve - ondernemer Nieuw-West

Martijn Braamhaar - Assistent projectmanager Sloterdijk Centrum - gemeente Amsterdam

Mourad el Otmani - Young Nieuw West

Maarten Eldering - Dutch Green Company (ondernemer Sloterdijk III)

Maarten Quist - Green Building Engineering

Marie-José Hamers - Hamers op Maat - ondernemer Nieuw-West

Mario Genovesi - Westside Cafe - Creative Interventions Amsterdam

Martin ten Brinke - Stadsboerderij Osdorp

Menso de Maar - Sportpark De Eendracht

Michael Groenewegen - Skatepark Amsterdam

Michel Arends - Team Academy

Mostafa el Filati - Lucas Community

Nabila Bouabbouz - Gebiedsontwikkeling en Transformatie - Gemeente Amsterdam

Nanke Verloo - Docent stadsplanologie aan de Universiteit van Amsterdam

Natasja van den Berg - Moderator burgerparticipatie - Tertium

Nies Medema - Jonge Sla

Patrick de Coster - Babsou Investment Group

Peter Hogewerf - IJ Hallen

Peter de Lange - Lucas Community

Pieter Boekschooten - Landschapsarchitect - Geheugen van West

Pim Polderman - Mango e-mobility (ondernemer Sloterdijk III)

Philip Larsen - Voorzitter Ondernemersvereniging Westpoort

Philip van Traa - Grown Down Town

Redouan Bousaid - Lucas Community

René Raaijmakers - AM Real Estate Development

Rian Tolmeijer - Jumbo Golf (ondernemer Sloterdijk III)

Richard Gerritsen - Westside Slotmeer - Creative Interventions Amsterdam

Rowan Stacia - studente

Rob Jager - Lunchcafe De Pekelaer (ondernemer Sloterdijk III)

Roelof Fruithof - Outdoor Cinema

Rufus de Vries - Fotograaf - documentairemaker Nieuw-West

Rutger de Hamer - Team Academy

Sandra Chedi - Broedplaats WOW - Botel

Sari Kiel - Starters4Communities

Sascha Glasl - De Ceuvel - Space+Matter

Serdar Tonkas - TonTon Club

Siep van Lent - VALAD Europe (ondernemer Sloterdijk III)

Simone Bokma-van Huijstee - Harley Davidson (ondernemer Sloterdijk III)

Siti Boelen - NeighbourFood & Flea Market

Theo van Schagen - Sportpark Spieringhorn

Tom Kuipers - Amsterdam Institute for Advanced Metropolitan Solutions

Tovmas Sharoyan - Smashed Lemon (ondernemer Sloterdijk III)

Victorien Koningsberger - Van Eesterenmuseum

Wouter Valkenier - De Tuin van Bret

Zati Yurdakul - Projectmedewerker SEZO maatschappelijke dienstverlening

Zoubeir Dori - Positive Society - Studiezalen Nieuw-West

- Gemeente Amsterdam (2016) Ruimte voor Maatschappelijk Initiatief Bestuurlijke Ambitie [online, geraadpleegd op 01/07/2016] <https://www.amsterdam.nl/wonen-leefomgeving/maatsch-initiatieven/#h30b9b82a-b481-495f-84e1-8b079235c1f7>
- Gemeente Amsterdam (2016) Amsterdam nominated for an ICapital award: European capital of innovation [online, geraadpleegd op 01/07/2016] <https://www.amsterdam.nl/bestuur-organisatie/organisatie/ruimte-economie/economie/economie/doet-economie/amsterdam-and-europe/news/icapital/>
- Stadsdeel Centrum (2013) De deuren open, welkom in de tuin van Amsterdam, visie op de Plantage - Weesperbuurt van Urhahn Urban Design (Tess Broekmans, Northon Flores Troche en Valentina Coppo) en Stipo (Kees Jansen en Sander van der Ham)

Eva de Klerk
NDSM Scheepsbouwloods
tt Neveritaweg 15 N10
1033WB Amsterdam

+31 (0)6 52474127
mail@evadeklerk.com
www.evadeklerk.com